

([Време, 19. 5. 2011](#))

У једној ствари Новак Ђоковић је већ стигао на циљ, постао је без сумње планетарно најпознатији Србин досад. Његова је платформа – спорт, највећи глобални феномен данашњице, али је његова порука свету прерасла оквира такмичења. Данас је Новак Србија, онаква каква је управо дуго недостајала и себи и свету, позитивног духа, оптимистична, насмејана, упорна, одговорна и поносна. Мислим да не претерујем када ово кажем из простог разлога што је Новак први истински промотер такве Србије који свесно и од срца води кампању за своју земљу, знајући тачно шта то значи за њену слику у свету и за сваког од нас у Србији. Не само то, мислим да Новак кључ своје мотивације проналази управо у томе што је оно што ради огромно за Србију, најзад недавно је и сам изјавио да је преокрет у његовој игри, који га је довео до феноменалног успеха који данас има, настао победом наше земље у Дејвис купу.

У постмодернистичко време историја није више објективизација стварности већ, много више, њена интерпретација. Нема једне истине, зато је и оно што је наизглед истина сасвим релативно. Када су мали народи у питању, изгубљени у прекомпликованом колективном тумачењу свог историјског идентитета с једне стране, и сасвим поједностављеној мери којом се на светском нивоу једном за свагда дефинишу појединачни историјски догађаји, резултат је најчешће поразан. Србија је тако у очима света дефинисана деведесетих година XX века, а слика о њој искривљена до мере да се и свака неоспорна, белодана чињеница некако криви, као светлост кад пролази поред црне рупе. Пре неки дан сам прочитао текст Нила Фергусона, најпопуларнијег историчара данашњице, о утицају који је на Макса Вебера имала светска изложба у Сент Луису 1904. године. Тамо је Вебер, каже Фергусон, срео и само отелотворење индустријске револуције и творца и хероја наизменичне струје – Томаса Алву Едисона! Целог живота сам мислио да је у ратовима око струје Никола Тесла био творац наизменичне струје, а Едисон једносмерне. Али, изгледа да није тако. Који Тесла, као да чујем? Или, нешто из нашег личног историјског сећања. После 24. марта 1999. када је, у операцији помпезно названој Милосрдни анђео, отпочело бомбардовање Србије, дошло је до масовног егзодуса стотина хиљада Албанаца са Косова у Македонију и Албанију. Па ипак, када данас читате сваки уџбеник историје у земљама које су бомбардовале Србију, у њему ћете прочитати да је бомбардовање отпочело да би се зауставило етничко чишћење милиона Албанаца које је, каже се, већ увелико било у току. Закључак: историјска слика Србије је искривљена, и питање је да ли се на местима где је

искривљена више и може исправити. Зато је, можда и више него другима, нама потребна нова истина о нашој земљи, која ће ону стару спустити на један праг сећања ниже. Јер је данашњица, у време интернета и милијарди информација којима смо изложени, пре свега – промена, ново. Зато је 7.990.000 проналазака на Гуглу када се укуца Новак Ђоковић, а "само" 968.000 када је у питању Слободан Милошевић, велика шанса Србије, које је Новак и те како свестан.

Зашто то мислим? Зато што је очевидно да Ноле у сваком тренутку Србију ставља у први план. Када је пажња гледалаца широм планете усмерена на проглашење победника и подизање пехара – Новак увек носи неко обележје Србије. Понекад је то мајица, качкет или застава, али увек је јасно видљиво обележје земље коју представља, из које долази. И када на његовој мајци ћирилицом пише Шампиони, то је ћирилица која постаје наша симпатична, глобално прихватљива, необичност и посебност, а не ознака нашег изолационизма или ксенофобије.

Новак Ђоковић је припадник оне генерације која је расла у најтежем и најружнијем периоду новије српске историје, у време ратова у којима Србија није учествовала и санкција које су створиле незапамћену немаштину, у периоду када смо сви били грађани земље која је у свему била другачија од других, у свему сама. Учио је да игра тенис, заједно са Аном Ивановић, у празном базену Спортског центра 11. април, јер није било новца за изнајмљивање правих тениских терена. Ана је чак у неколико интервјуа описивала да су тренирали и док су на Београд падале НАТО бомбе. Можда је баш тада, у том базену по чијим ивицама је био закуцан зелени теписон, Новак одлучио да побеђује за себе, за своју породицу, али и за своју земљу. На Јутјубу постоји историјски снимак, Новак са шест година одлучно каже у камеру – Бићу шампион! У годинама које су следиле морао је да се носи са непријатним тестом који често снађе сваког младог успешног човека у иностранству – чињеницом да је твоја земља на списку оних које код већине људи изазивају углавном негативне асоцијације. Србија није била лак терет на његовим плећима, али уместо да је одбаци или учини ирелевантном за сопствену спортску и људску идентификацију, он је решио да је измени. И у томе веома добро успева!

У том смислу, улога коју данас Новак Ђоковић има у самој Србији још је важнија. Као неоспорни идол већине младих људи у нашој земљи он је успешно и тренутно изменио већ излизану цивилизацијску транзициону матрицу да су узорни младима у Србији искључиво естрада, криминалци и сви који лако долазе до пара. Доказао је да се може бити сасвим узоран и васпитан младић и, у исто време, светска звезда, да се може бити патриота и бити толерантан, одлучно се борити за победу и поштовати противнике, волети породицу и традицију и бити либералан и модеран, једном речју својим је ликом помирио многе српске дихотомије које упркос здравом разуму и, рекао бих, ћутљивој

већини која их негира, ипак опстају као матрикс идеолошких сукоба у Србији већ предуго времена. Необично је заиста видети да неко ко има само 23 године, без терета сујете, таштине и испразности, тако типичне за српску елиту на почетку ХХИ века може са апсолутном убедљивошћу промовисати кодекс вредности који је комбинација протестантске радне етике, бушида и српско-балканске импровизације и иновативности. Промовисати стални рад и одрицање на путу ка успеху, и увек говорити да се то на крају исплати. Учествовати у свим хуманитарним акцијама и у Србији и тамо где морамо и можемо да покажемо да смо и ми осетљиви и исправни део света. Знати побеђивати, знати и губити и прихватити да то не значи да је све пропало или да су све судије овог света поткупљене. Бити другачији Србин у свету и у исто време грађанин света у Србији који Србију не намерава да промени из корена, већ да унапреди све оно што може и треба да дâ плод.

Наравно, и на Србији и свима нама је велика одговорност да Новак Ђоковић остане баш такав. Шансе да Ђоковића превисоко подигнемо, мимо његове воље, и прелако испустимо нису мале, и у другим околностима видели смо их много пута. У Новаковом случају оптимизам да ће нас победити даје ми његова озбиљност и разборитост. Када је реч о слици Србије у свету, мислим да може да нам помогне не само због чињенице што ћемо сви ми бити из земље одакле је Ноле, већ можда и због тога што ће и о неким стварима из прошлости моћи да говори тако да ће људи о томе хтети више да чују. Зато јер му верују. Због тога је важно што Новак чита књиге о Тесли, као што каже у свом интервјуу "Сандеј тајмсу". И због тога што је свестан шта Косово значи за Србију. Не зато јер га можемо повратити. Него зато што га не смемо изгубити. Имајући све то у виду, мислим да нису на месту процене колико би Србија платила такав маркетинг који са Новаком добија бесплатно. Новак јесте Србија. И то је оно што нам се одавно није догодило.